

Slovenije zmaga.

Ljudstev kri se v bójih staka,
 Vojske grom terdnjave strésa:
 Kaj Slovenja sama čaka?
 Kaj ne vzame si na ušesa? —
 Mirno zmago će Slovenja!

Ona vé, očetov slava
 Se ne piše sëm od bójev;
 Čast od del mirú je prava,
 Ne od zmag sovražnih rójev; —
 Mirno zmago će Slovenja!

Kaže ji nekdo Serbljane,
 Kot de b' ona v boj ne znala;
 Glej junaške Turjačane!
 Vender — će se v boj ni bala —
 Mirno zmago će Slovenja!

Meč je vzela proti trumi
 Kervotočniga Turčina!
 Ki v divjosti ne razumi,
 Kaka je miru sladčina; —
 Mirno zmago će Slovenja!

Sveto véro je branila,
 Varovala dom in svoje;
 Vender mir je bolj ljubila,
 Kakor pa kervave boje; —
 Mirno zmago će Slovenja!

Ved'la je, in vé bojvati
 Se za svojiga cesarja;
 Sama vender napeljati
 Noče vojskniga viharja; —
 Mirno zmago će Slovenja!

Malo zna od bójev peti,
 Žal po zgubah glas ji vzame;
 Raj' darí mirú po sveti
 Ona prepevati jame; —
 Mirno zmago će Slovenja!

Serbski pévc naj strune vbira,
 Čast junakov oznanuje;
 Gine bolj, ko hrum prepira,
 Kák Serbljanka de miluje; —
 Mirno zmago će Slovenja!

Zdaj je vlada razumnosti:
 Kliče vse — divjost minila!
 Mirni vžitik narodnosti
 Bo Slovenja pač dobila, —
 Mirno zmago će Slovenja!

Nazorni nauk.

(Dalje.)

Nazorni nauk tedaj uči otroka tudi govoriti. Šola nadaljuje to, kar je domača hiša začela, in nazorni nauk je tedaj most, po katerem stopa otrok iz domače hiše v šolo, t. j. od domačega nauka do šolskega. Pervi razred bi se smel tedaj brez premislika imenovati razred za „govorništvo“. A tukaj se ne uči govorništvo po umetni poti, ampak naravno, nekako tako, kakor mati uči govoriti svoje dete. Dolgo je dete nemo, njegov jok vendar naznanja, da se čuti, da sliši. Pozneje si pridobiva nekatere tamne predočbe, otrok spoznava svojo mater in druge, in zvesta skerbna mati si prizadeva, da mu razveže jezik, narekovajé mu besede. Otrok skuša, posnema, prvič slabo, potem čedalje boljše in oj! sreča — poslednjič spregovori celo beseda, in mali Kolumb je najdel nov svet. To pripoveduje vsem, ki ga hočejo poslušati, tako dolgo, da vse bolé ušesa. — Iz maternih usten jemlje besede, posnemovajé jih vadi, svoj govor, bese-

de, katere, je večkrat slišal, razumeva in čudovito naglo pride do tega, da zapopada smisel prostih zvez govora. Pri tem, ko se čutila razvijajo, raste tudi moč, staviti si predočbe, in to, kar otrok večkrat opazuje, vtisne se globokeje v njegovo dušo, ter spoznava, da more to z besedo povedati. Tako tedaj se počasi širi občevanje z zunanjim svetom, in otrok pri 4 letih se že pogovarja s svojimi starši ali drugimi osebami. To pa le tam, kjer so z otrokom veliko govorili — sicer to še ni vse, pa nam vendar le kaže, kako hitro in čudovito se razvijajo otroku dušne moči in v kako kratkem času si je nabral precejšno zalogo besed.

Nek modroslovec na Nemškem je pisal, da se otrok od 2. do 3. leta svoje starosti pri umni odgoji do 100, od 3. do 7. leta pa do 1000 besed nauči govoriti. Maks Müller meni, da izobražen Anglež, ki je dovršil vsučelišče in čita „Šekspira“ in „Times“ ne rabi v govoru več nego 3000 besedi; popolnejši angleški slovarji jih pa imajo po 200.000. Šekspir v svojih igrokazih ni rabil višej od 15000 besedi; Luter pa je z 11—12000 besedami vse svoje delovanje in mišljenje izrazil. In ako vzamemo, da ima popularna knjiga pisana v srednje izobraženem jeziku do 5000 besed, koliko izrazov preostaja še otroku, da se jih nauči.

(Dalje prih.)

Živa šola.

Četerti pogovor.

Na obrazih vas poznam, da ste zopet radi prišli v šolo. Ali je Janez Leskovec še bolan? Ali ste domá povedali, da morate v šoli naznaniti, če je kdo bolan in če mora šolo zamuditi? Sedaj pa bomo poskusili, če še znate, česar smo se učili. (Imenovanje; vstanite, usedite se! ploščico na klop, pod klop! Kakosno je pisalo, gobica, ali je drugo vse čedno? i. t. d.) Poglejmo, če so vsi moji učenci lepo umiti in počesani! (Pohvala, graja.) Zapomnite si: Vsak priden otrok si vsaki dan zjutraj umije obraz, vrat in roke, in si vsako jutro osnaži čevlje in obleko. Ali imate vsi žepne rutice? Jutri bodem zopet pregledal, če bodete vsi umiti in čedni in če bodete imeli žepne rutice. (Tako, natanko pregledavanje marsikrat starše bolj ustraši, kakor učence, toda treba je, da se otroci vadijo reda in z njimi tudi starši.) Ali še znate povest od Belca in Rujavčeka? Ali še veste kaj je to (kazaje na omaro)? Kdo dela omare? Kdo zida hiše?

Nimam rad, da vsi na enkrat odgovarjate. Povem vam, kako bi jaz rad imel. Jaz vas bodem to pa uno vprašal; kdor bode vedel in hotel odgovoriti, naj vzdigne desno roko in kazalec, sicer naj pa bode tiho. Poskusimo! Kje ste zdaj? (Učenci vstajajo, vzdigujejo roke visoko v kvišku in vertajo s perstom po zraku, ter pravijo: jaz vem, jaz vem i. t. d.; učil-